

როგორ მოვაშალოთ და წარვადგინოთ ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

ნანა ხორავა,
ივანე ჯავახიშვილის
სახელობის თბილისის
სახელმწიფო უნივერსიტეტის
აღრიცხვა- ანგარიშების
კათედრის მასწავლებელი

ფინანსური ინფორმაციის მომხმარებლებს ეკონომიკური გადაწყვეტილებების მისაღებად საწარმოს მიერ ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების გამომუშავების შესაძლებლობების, აგრეთვე, მათი გამომუშავების საიმედოობისა და დროულობის შეფასება სჭირდებათ.

ინფორმაცია, რომელიც ეხება გარკვეულ პერიოდში საწარმოს ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების ცვლილებებს, ფულადი ნაკადების კლასიფიცირებას საოპერაციო, საინვესტიციო და საფინანსო საქმიანობების მიხედვით, აისახება ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში. ეს უკანასკნელი უნდა მომზადდეს ბასს 7 „**ფულადი ნაკადების ანგარიშგების**“ მოთხოვნათა შესაბამისად და ყოველი საანგარიშგებო პერიოდისთვის წარდგენილ იქნეს, როგორც, ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილი.

ბასს 7-ის თანახმად, „საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლები დაინტერესებული არიან ინფორმაციის მიღებით იმის შესახებ, თუ როგორ გამოიმუშავენ და გამოიყენებს საწარმო ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს. ამ შემთხვევაში მნიშვნელობა არა აქვს საწარმოს საქმიანობის ხასიათს და იმას, განიხილება თუ არა ფულადი სახსრები საწარმოს პროდუქციად, როგორც ეს ხდება საფინანსო დაწესებულებებში. საწარმოებს ფულადი სახსრები ძირითადად სჭირდებათ ერთი და იმავე მიზნისათვის, მიუხედავად იმისა, თუ რამდენად განსხვავდება ერთმანეთისაგან შემოსავლის მომტანი საქმიანობის სახეები, მათ სჭირდებათ ფულადი სახსრები თავიანთი ოპერაციების ჩასატარებლად, საკუთარ ვალდებულებათა დასაფარად და ინვესტირებთან ანგარიშსწორებისათვის“.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება მომხმარებელს საშუალებას აძლევს შეაფასოს:

საწარმოს წმინდა აქტივებში მომხდარი ცვლილებები; მისი ფინანსური სტრუქტურა; საწარმოს შესაძლებლობა – დროულად მოახდინოს რეაგირება ფულადი სახსრების რაოდენობრივ მხარეზე, შეცვლილი ვითარებისა და პირობების შესაბამისად. იგი შეიცავს ინფორმაციას, რომელიც მოცემული არ არის ფინანსურ მდგომარეობაზე ანგარიშგებასა და სრული შემოსავლების ანგარიშგებაში. ამავე დროს, ფინანსური ინფორმაციის მომხმარებელს ეხმარება ფულადი ნაკადების ოდენობის, მათი შექმნის დროულობისა და რეალურობის ხარისხის განსჯასა და შეფასებაში;

მიუთითებს მომგებიანობასა და ფულადი სახსრების გამომუშავების უნარიანობას შორის თანაფარდობაზე; საშუალებას იძლევა შეფასდეს საწარმოს მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებული ღირებულება, წინა პერიოდის ფულადი სახსრების შესახებ არსებული ინფორმაცია შეიძლება გამოდგეს წარსულ პერიოდში გაკეთებული შეფასებების სისწორის შესამოწმებლად; იძლევა ინფორმაციას საწარმოს ლიკვიდობის, სიცოცხლისუნარიანობისა და ადაპტაციის უნარის შესახებ; ფულადი ნაკადების მანიპულირება ადვილი არ არის და მასზე გავლენას არ ახდენს სუბიექტური მსჯელობა ან საადრიცხო პოლიტიკა.

ბასს 7, „**ფულადი ნაკადების ანგარიშგება**“-ში განმარტებულია ძირითადი კატეგორიები, რომლებიც გამოიყენება ფულისა და მისი ეკვივალენტების ცვლილების დასადგენად. კერძოდ: **ფულადი სახსრები, ფულადი სახსრების ექვივალენტები, ფულადი ნაბაღები.**

ფულად სახსრების ქვეშ იგულისხმება ნაღდი ფული და დეპოზიტები მოთხოვნამდე.

ფულადი სახსრების ექვივალენტებია მოკლევადიანი, მაღალილიკვიდური ინვესტიციები, რომლებიც დაუბრკოლებლად გადაიცვლება ნაღდი ფულის წინასწარ ცნობილ ოდენობაზე და მათი ღირებულების შეცვლის რისკი უმნიშვნელოა.

ფულადი ნაბაღები ნიშნავს ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების შემოსვლასა და გასვლას.

ფულადი სახსრების ეკვივალენტები გა-

მოიყენება მოკლევადიან ფულად ვალდებულებათა დასაფარავად. ფულადი სახსრების ეკვივალენტად შეიძლება კლასიფიცირდეს ინვესტიციაც, ოღონდ, იმ შემთხვევაში, თუ იგი ადვილად გადაიცვლება ნაღდი ფულის წინასწარ ცნობილ ოდენობაზე და მისი ღირებულების შეცვლის რისკი უმნიშვნელოა. ამიტომ, როგორც წესი, ინვესტიცია ნაღდი ფულადი სახსრების ეკვივალენტად მხოლოდ იმ შემთხვევაში კლასიფიცირდება, თუ მას დაფარვის მოკლე ვადა აქვს, ვთქვათ, შეძენიდან სამი თვე, ან ნაკლები.

ინვესტიციები საკუთარ კაპიტალში არ ჩაითვლება ფულადი სახსრების ეკვივალენტად, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ისინი, თავისი შინაარსით, ფულადი სახსრების ეკვივალენტს წარმოადგენენ. მაგალითად, პრივილეგიურ აქციას, რომელიც განადღების ვადამდე ცოტა ხნით ადრე და განადღების თარიღის მითითებითაა შეძენილი.

საწარმოთა ფულადი სახსრების მართვის განუყოფელი ნაწილია, ამასთან, ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების ელემენტად ჩაითვლება **საბანკო ოვერდრაფტები**, რომლებიც მოთხოვნისთანავე ექვემდებარება განადღებას. ბანკის სესხების აღება და დაფარვა კი ფულადი ნაკადებია, რომელიც საფინანსო საქმიანობას უკავშირდება.

ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში უნდა აისახოს საანგარიშგებო პერიოდის ფულადი ნაკადები, რომლებიც დაჯგუფებული იქნება **საოპერაციო, საინვესტიციო და საფინანსო საქმიანობად.**

საოპერაციო საქმიანობა არის საწარმოს ძირითადი შემოსავლების მომტანი და სხვა საქმიანობა, რომელიც არ არის საინვესტიციო, ან საფინანსო საქმიანობა.

საოპერაციო საქმიანობასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების ოდენობა ითვლება საწარმოს საქმიანობის შეფასების მთავარ ინდიკატორად, რადგან, იგი მიუთითებს, რამდენად საკმარისია საწარმოს ძირითადი საქმიანობიდან შემოსული ფულადი სახსრები სესხების დასაფარად, საწარმოო სიმძლავრის შესანარჩუნებლად, დივიდენდების გადასახდელად და ახალი ინვესტიციების განსახორციელებლად, ისე, რომ მან არ გამოიყენოს დაფინანსების გარე წყაროები.

საოპერაციო საქმიანობის ფულადი ნაკადები უმეტესად საწარმოს ძირითადი შემოსავლების მომტანი საქმიანობიდან წარმოიქმნება და მონაწილეობენ მოგების, ან ზარალის განსაზღვრაში. საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებულ ფულად ნაკადებს მიეკუთვნება:

საქონლის გაყიდვიდან და მომსახურების გაწვიდან მიღებული ფულადი სახსრები; რო-

ალტებიდან, ჰონორარებიდან, საკომისიო გადასახდელებიდან და სხვა შემოსავლებიდან მიღებული ფულადი სახსრები; საქონლისა და მომსახურების მომწოდებელთათვის გადახდილი ფულადი სახსრები; თანამშრომლებისთვის და მათი სახელით გადახდილი ფულადი სახსრები; სადაზღვევო საწარმოს მიერ სადაზღვევო პრემიებითა და მოთხოვნებით, ანუიტეტებითა და სხვა სადაზღვევო დახმარებებით მიღებული და გადახდილი ფულადი სახსრები; მოგების გადასახადთან დაკავშირებული ფულადი სახსრების გადახდა ან დაბრუნება, თუ იგი დაკავშირებული არ არის საფინანსო და საინვესტიციო საქმიანობასთან; და კომერციული გარიგებისა და სავაჭრო მიზნით დადებული კონტრაქტებით მიღებული და გადახდილი ფულადი სახსრები.

ზოგიერთ სამეურნეო ოპერაციასთანდაკავშირებული ფულადი ნაკადები, როგორიცაა: **მოწყობილობის ერთეულის გაყიდვა**, ითვლება საინვესტიციო საქმიანობიდან შემოსულ ფულად ნაკადად. თუმცა, ფულადი სახსრების გადახდა იჯარით გასაცემად განკუთვნილი აქტივების წარმოებაზე, ან შეძენაზე, რომელიც შემდგომში გახდა გასაყიდად გამიზნული, როგორც აღწერილია ბასს 16-ში – „**ძირითადი საშუალებები**“ – ითვლება საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებულ ფულად ნაკადად. ამგვარი აქტივების საიჯარო ქირიდან და შემდგომში მისი გაყიდვიდან მიღებული ფულადი სახსრებიც ასევე მიიჩნევა საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებულ ფულად ნაკადად.

თუ საწარმოს აქვს ფასიანი ქაღალდები და სესხები კომერციული გარიგების, ან სავაჭრო საქმიანობისთვის, ისინი გასაყიდად გამიზნული სასაქონლო მარაგის მსგავსად განიხილება. ამიტომ, ფასიანი ქაღალდების ყიდვა-გაყიდვასთან და სავაჭრო-საშუამავლო საქმიანობასთან დაკავშირებული ფულადი სახსრები კლასიფიცირდება, როგორც საოპერაციო საქმიანობა. გარდა ამისა, ავანსები და სესხები, რომლებიც გაცემულია საფინანსო დაწესებულებების მიერ, ჩვეულებრივ, საოპერაციო საქმიანობად განიხილება, რადგან იგი ძირითადი შემოსავლის მომტანი საქმიანობაა.

საინვესტიციო საქმიანობა არის გრძელვადიანი აქტივებისა და ინვესტიციათა შეძენა და რეალიზაცია, რომლებსაც არ მოიცავს ფულადი სახსრების ეკვივალენტები.

საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები გვიჩვენებს, მომავალი შემოსავლისა და ფულადი ნაკადების შემქმნელ რესურსებზე გაწეულ დანახარჯებს.

საინვესტიციო საქმიანობასთან დაკავშირებულ ფულადი ნაკადებია:

ძირითადი საშუალებების, არამატერიალური და სხვა გრძელვადიანი აქტივების შესაძენად

გადახდილი ფულადი სახსრები. ასევე, სამეცნიერო-კვლევით სამუშაოებსა და საკუთარი წარმოების ძირითად საშუალებებზე გაწეული კაპიტალიზებული დანახარჯები; ძირითადი საშუალებების, არამატერიალური და სხვა გრძელვადიანი აქტივების რეალიზაციიდან მიღებული ფულადი სახსრები; სხვა საწარმოთა საკუთარი კაპიტალის, ან სასესხო ინსტრუმენტებისა და ერთობლივი საქმიანობის წილის შესაძენად გადახდილი ფულადი სახსრები (იმ გადახდების გარდა, როდესაც ამგვარი ინსტრუმენტები ითვლება ფულადი სახსრების ეკვივალენტებად, ან შეძენილია კომერციული და სავაჭრო მიზნით); სხვა საწარმოების საკუთარი კაპიტალის, ან სასესხო ინსტრუმენტებისა და ერთობლივი საქმიანობის წილის რეალიზაციიდან მიღებული ფულადი სახსრები (იმ მიღებების გარდა, როდესაც ამგვარი ინსტრუმენტები ითვლება ფულადი სახსრების ეკვივალენტებად, ან შეძენილი იყო კომერციული გარიგებისა და სავაჭრო მიზნით); გაცემული ავანსები და სესხები (საფინანსო დაწესებულებების მიერ გაცემულის გარდა). გაცემული ავანსებისა და სესხების დასაფარად მიღებული ფულადი სახსრები (საფინანსო დაწესებულებების მიერ მიღებულის გარდა); ფიზიკური, ფორვარდული, საოფციო და სვოპ-კონტრაქტებით გადახდილი ფულადი სახსრები (კომერციული გარიგებისა და სავაჭრო მიზნით შეძენილი კონტრაქტების, ან საფინანსო საქმიანობად კლასიფიცირებული ანგარიშსწორების გარდა);² ფიზიკური, ფორვარდული, საოფციო და სვოპ-კონტრაქტებით მიღებული ფულადი სახსრები (კომერციული გარიგებისა და სავაჭრო მიზნით შეძენილი კონტრაქტების, ან საფინანსო საქმიანობად კლასიფიცირებული ანგარიშსწორების გარდა); თუ კონტრაქტი განიხილება გარკვეული პოზიციის ჰეჯირებად³, მაშინ, კონტრაქტთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების კლასიფიცირება ხდება იმავე წესით, როგორც ჰეჯირებული პოზიციის ფულადი ნაკადები.

საფინანსო საქმიანობა ისეთი საქმიანობაა, რომლის შედეგად რაოდენობრივად და სტრუქტურულად იცვლება საწარმოს საკუთარი კაპიტალი და ნასესხები საშუალებები.

საფინანსო საქმიანობასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადებია:

აქციებისა და საკუთარი კაპიტალის სხვა ინსტრუმენტების გამოშვების შედეგად მიღებული ფულადი სახსრები; მესაკუთრეთათვის აქციების შეძენის, ან გამოსყიდვის მიზნით გადახდილი ფულადი სახსრები; სავალ ფასიანი ქაღალდების, სესხების, თამასუქების, ობლიგაციების, გირაოებისა და სხვა მოკლევადიანი, ან გრძელვადიანი სესხების გამოშვების შედეგად მიღებული ფულადი სახსრები; სესხების დასა-

ფარად გადახდილი ფულადი სახსრები; მოიჯარის მიერ ფინანსური იჯარის ვალდებულებების შესამცილებლად გადახდილი ფულადი სახსრები.

ბასს 7-ით შემოთავაზებულია საოპერაციო საქმიანობასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების წარდგენის ორი მეთოდი: პირდაპირი და არაპირდაპირი.

ბასს 7-ის თანახმად, „საწარმოებს რეკომენდაცია ეძლევათ, რომ ფულადი ნაკადების ანგარიშება შეადგინონ პირდაპირი მეთოდით. პირდაპირი მეთოდი იძლევა ინფორმაციას, რომელიც სასარგებლოა მომავალი ფულადი ნაკადების შესაფასებლად, რის საშუალებასაც ვერ იძლევა არაპირდაპირი მეთოდი.“⁴

პირდაპირი მეთოდის გამოყენებისას ფულადი სახსრების მოძრაობის გამოთვლა შესაძლებელია:

საწარმოს საადრიცხო ჩანაწერებიდან მიღებული და გადახდილი ფულადი სახსრების პირდაპირი დაჯამებით, ან ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშების (ბალანსის), სრული შემოსავლების ანგარიშების (მოგებისა და ზარალის) მონაცემებით და მაკონტროლებელი ანგარიშების შექმნით შემდეგი მუხლებისათვის: გაყიდვები, შესყიდვები და ხელფასები.

ამ დროს გასათვალისწინებელია ასევე:

საანგარიშგებო პერიოდში სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობებსა და საოპერაციო საქმიანობის შედეგად წარმოქმნილ მოთხოვნებსა და ვალდებულებებში მომხდარი ცვლილებები; სხვა არაფულადი მუხლები; და სხვა მუხლები, რომლებიც გვიჩვენებს საინვესტიციო და საფინანსო საქმიანობასთან დაკავშირებულ ფულად ნაკადებს.

საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადების გასაანგარიშებლად სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობათა გაყიდვების შედეგად კლიენტებისგან მიღებულ ფულად სახსრებს აკლდება მომწოდებლებისა და თანამშრომელთათვის გადახდილი ფული, ემატება საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული სხვა სახსრები, აკლდება პროცენტების, დივიდენდებისა და მოგების გადასახადის სახით გადახდილი ფული.

კლიენტებისგან მიღებული ფულადი სახსრებისა და მომწოდებლებისთვის გადახდილი ფულადი სახსრების სიდიდე გაიანგარიშება სრული შემოსავლის ანგარიშებისა (მოგებისა და ზარალის) და ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშების (ბალანსის) მონაცემების, ასევე, მიმდინარე ადრიცხვის მონაცემების საფუძველზე.

ქვემოთ მოტანილ მონაცემებზე დაყრდნობით განვსაზღვროთ ერთ-ერთი საწარმოს მყ-

მიღებულ ფულადი სახსრების სიდიდე.

მაგალითი 1. საწარმოს ფინანსური ანგარიშგებისა და მიმდინარე აღრიცხვის მონაცემები 2010–2011 წლებში შემდეგი მონაცემებით ხასიათდება:

საწარმოს ფინანსური აღრიცხვის მონაცემები (ათ. ლარი)

მაჩვენებლები	2010წ.	2011 წ.
სავაჭრო დებიტორული დავალიანება 31 დეკემბრის მდგომარეობით	35	32
შემოსავალი რეალიზაციიდან (დღგ-ს გარეშე), მათ შორის:	578	780
ნაღდი ანგარიშსწორებით	132	150
კრედიტით	446	630
დარიცხული დღგ.	104,04	140,4
მათ შორის:		
ნაღდ გაყიდვებზე	23,76	27
კრედიტით გაყიდვებზე	80,28	113,4
გადასახდელი დღგ 31 დეკემბრის მდგომარეობით	5	3

შენიშვნა: დამატებული ღირებულების გადასახადის განაკვეთი 18%-ია.

2011 წელს კრედიტით მიღებულ ფულადი სახსრების დასადგენად დებიტორული დავალიანების ანგარიშზე წარმოებულ ჩანაწერებს ასეთი სახე ექნება:

1410	
დებიტორული	დავალიანება
დებიტო	კრედიტო
ნაშთი პ/დ (მოიცავს დღგ-ს) 35.000	მიღებულ ფულადი სახსრები (დამატებული თანხა) 746.400
გაყიდვებიდან ამონაგები (დღგ-ს ჩათვლით (630.000+113.400)) 743.400	ნაშთი პ/ბ. (მოიცავს დღგ-ს) 32.000
	778.400

კრედიტით რეალიზებული საქონლის ღირებულება, რომელიც 2010 წლის განმავლობაში იქნა მიღებული, 746,4 ათასი ლარია. ნაღდი ანგარიშსწორებით გაყიდვებიდან მიღებული 150 ათას ლარი. ამრიგად, სულ მიღებულ ფულადი სახსრების ანგარიშგებაში, შეადგენს 896,4 (746,4 +150) ათას ლარს.

მიღებულ ფულადი სახსრების მოიცავს დღგ-საც, ამიტომ, რეალიზაციიდან ამონაგებზე დარიცხული დღგ-ს თანხით უნდა მოხდეს მისი კორექტირება (იხ. გაანგარიშება).

მიღებულ ფულადი სახსრების ანგარიშგება (ათ. ლარი)

კრედიტით მიღებულ ფულადი სახსრები	746,4
ნაღდი ანგარიშსწორებით გაყიდვიდან მიღებული ფული დღგ-ს ჩათვლით	150,0
სულ	896,4
დარიცხული დღგ (896,4*18/118)	(136,7)

მიღებულ ფულადი სახსრების მიღებული ფული დღგ-ს გარეშე 759,7

ამრიგად, მიღებულ ფულადი სახსრების მიღებული 896,4 ათასი ლარიდან საწარმოს კუთვნილი ფულადი საშუალებებია 759,7 ათასი ლარი.

მომწოდებლებისთვის გადახდილი ფულის გაანგარიშებისას საჭიროა მათგან შეძენილი საქონლის ღირებულების გარდა გათვალისწინებულ იქნეს ჩასათვლელი დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა და მომწოდებლებისთვის გადახდილი ავანსების თანხაც. აღნიშნული მაჩვენებლის გაანგარიშება განვიხილოთ მაგალითზე.

მაგალითი 2. საწარმო მომწოდებლებისგან საქონელს იძენდა შემდგომი გადახდის პირობით. საწარმოს საქმიანობის ზოგიერთი მაჩვენებელი განზოგადოებულია ქვემოთ მოტანილი ცხრილით.

საწარმოს ფინანსური აღრიცხვის მონაცემები (ათ. ლარი)

მაჩვენებლები	2010 წ.	2011 წ.
კრედიტორული დავალიანება 31 დეკემბრის მდგომარეობით (დღგ-ს ჩათვლით)	89	76
მომწოდებელთათვის გადახდილი ავანსები	3	5
შესყიდვები კრედიტით (დღგ-ს ჩათვლით)	108	125
შესყიდვებზე დარიცხული დღგ	19,4	22,5

შენიშვნა: დამატებული ღირებულების გადასახადის განაკვეთი 18%-ს შეადგენს.

2011 წელს მომწოდებლებისთვის გადახდილი თანხის ოდენობა კრედიტორული დავალიანების ანგარიშის მონაცემების საფუძველზე ასეთი სახით გაიანგარიშება:

დეპეტი	3110	კრედიტი
კრედიტორული დაავალიანება		
გადახდილი ავანსის ნაშთი პ/დ	3.000	
მომწოდებლებისთვის გადახდილი		ნაშთი/პ/დ 89.000
ფული	162.500	შესყიდვები (დღგ-ს ჩათვლით) 147.500
დამაბალანსებელი თანხა)		(125.000 +22.500)
ნაშთი პ/დ	76.000	გადახდილი ავანსის ნაშთი პ/დ 5.000
	241.500	241.500

ამრიგად, გაანგარიშების გზით დადგინდა მომწოდებლებისთვის გადახდილი თანხა, რომელიც 162,5 ათას ლარს შეადგენს და აისახება საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებულ ფულად ნაკადებში.

მომწოდებლებისთვის გადახდილი ფულადი სახსრების გამოსათვლელად ასევე გაითვალისწინება კაპიტალური დანახარჯებიც. ასეთი დანახარჯები უნდა გამოირიცხოს შესყიდვის ოპერაციებიდან, ვინაიდან, არ განიხილება საოპერაციო საქმიანობიდან გასულ ფულად ნაკადებად.

საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადების გაანგარიშებისას მხედველობაში მიიღება გადახდილი დამატებული ღირებულების გადასახადის თანხა. აღნიშნულის გაანგარიშება ხდება ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგებისა(ბალანსის) და გადასახდელი დამატებული ღირებულების გადასახადის ანგარიშის მონაცემების სა-

ფუძველზე.

მაგალითი 3. ჩვენს მიერ პირველ მაგალითში განხილული საწარმოს ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგების მონაცემებით გადასახდელი დამატებული ღირებულების გადასახადის ნაშთები შეადგენს 2010 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 5 ათას ლარს, ხოლო 2011 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 3 ათას ლარს. საწარმოს მიერ გადახდილი დღგ-ს გაანგარიშება მოვახდინოთ გადასახდელი დამატებული ღირებულების გადასახადის ანგარიშზე.

დეპეტი		კრედიტი
გადასახდელი დამატებული ღირებულების გადასახადი		5.000
ნასთოდელი დღგ	22.500	რეალიზაციიდან ამონაგებზე
გადახდილი დღგ	119.900	დარიცხული დღგ
(დამაბალანსებელი თანხა)		140.400
ნაშთი პ/დ	3.000	
	145.400	145.400

როგორც ზემოთ მოტანილი მონაცემებიდან ჩანს, რეალიზაციიდან ამონაგებზე დარიცხული დღგ შეადგენს 140,4 ათას ლარს, ხოლო შესყიდვებზე დარიცხული დღგ – 22,5 ათას ლარს. აქედან გამომდინარე, საგადასახადო სამსახურებისათვის გადახდილი დღგ 119.9 ათასი ლარია.

1 ბასს .7 „ ფულადი ნაკადების ანგარიშგება“. თბ 2009. პ.3. გვ. 970

2 **ფორვარდული კონტრაქტი** – შეთანხმება მომავალში საქონლის, ან ფინანსური ინსტრუმენტის მიწოდებაზე შეთანხმებული ფასით. გარიგება ფორვარდულ კონტრაქტზე, როგორც წესი, უშუალოდ ბანკთან ფორმდება.

ფიზიკური კონტრაქტი – ბირჟაზე დადებული კონტრაქტი განსაზღვრული ოდენობისა და განსაზღვრული ფასის მიხედვით საქონლის მიწოდების თაობაზე დროის დადგენილი მომენტისთვის მომავალში. ჩვეულებრივ, იგი ასრულებს ფასიანი ქაღალდის როლს და გამოიყენება, როგორც სპეკულაციური ფასიანი ქაღალდი ფასების გაუთვალისწინებელი ცვლილებებისგან თავის დაზღვევის მიზნით.

საოფციო კონტრაქტი – შეთანხმება, რომელიც ბირჟაზე ყიდვა-გაყიდვის გარიგების მონაწილე ერთ-ერთ მხარეს აძლევს ხელშეკრულების ალტერნატიულ პირობებს შორის ამორჩევის უფლებას. კერძოდ, უფლებას, რომ იყიდოს, ან გაყიდოს ფასიანი ქაღალდები წინასწარ დადგენილი მოცულობით მყარ ფასებში ამა თუ იმ ვადაში.

სვოპ-კონტრაქტები – საფაქრო-ფინანსური გაცვლითი ოპერაცია, რომელშიც გარიგების დადებას ფასიანი ქაღალდების, ვალუტის ყიდვის შესახებ თან ახლავს კონტრაგენტების გარიგების დადება განსაზღვრული ვადის შემდეგ იმავე საქონლის უკუგამოსყიდვის შესახებ იმავე, ან სხვა პირობებით.

ბუღალტრული აღრიცხვის განმარტებითი ლექსიკონი, თბილისი, 2005, გვ. 275, 353, 388, 389.

3 **ჰეჯირება** – რისკის შემცირება, თავის დაზღვევა დანაკარგებისაგან, რომლებიც გამოწვეულია ხელშეკრულების დადებისას გათვალისწინებული პირობების არახელსაყრელი ცვლილებებით. ბუღალტრული აღრიცხვის განმარტებითი ლექსიკონი, თბილისი, 2005, გვ.458.

4 ბასს 7. ფულადი ნაკადების ანგარიშგება . თბ.2009. პ.19. გვ. 974.